Ч. 134. Львів, Середа дня 17 (29) червня 1898. Річник II.

Передплата
на »РУСЛАНА« виносить:
в Австриї:
на цїлий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . 3 р. ав.
на місяць . . . . 1 р. ав.
За границею:
на цїлий рік . . 20 рублїв або 40 франків
на пів року . . 10 рублїв або 20 франків
Поодиноке число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

»Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.« — З Руслановых псальмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских сьвят о год. 6-ій пополудни.
Редакция, адміністрация і експедиция »Руслана« під ч. 9 ул. Коперніка. — Експедиция місцева в Аґенциї Ляндовского в пасажі Гавсмана.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациї неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по цїнї 10 кр. від стрічки, а в »Надісланім« 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Протест народовских консолїдацийників в сьвітлї фактичних обставин.

(△) Протест, на який здобула ся в консолїдацийнім завзятю ґрупа народовців з нагоди ческого всенародного сьвята Паляцкого, відомий вже нашим читателям із справоздань нашого новинкара. Однак сей протест є так знаменний для наших відносин, що мусимо до него ще раз повернути і приглянути ся єму в сьвітлї фактичних обставин. Передовсїм треба сконстатувати, що ініциятива і проґрама сьвяткованя Паляцкого і запросини на се сьвяткованє вийшли від комітету зложеного з представителїв наукових институций ческого народа: королївского ческого товариства наукового, товариства Музея королївства ческого, ческої академії цїсаря Франц-Йосифа для наук і умілостий і ц. к. унїверситету Карло-Фердинандового, а крім того з представителїв пражскої ради міскої, яко господарів міста, де мало відбути ся сьвяткованє. Сей комітет розсилав запросини і почтив ними також наші народні товариства та институти. Наслїдком сих запросин вислало на се сьвято свого представителя ц. к. мінїстерство просьвіти в особі секцийного шефа Дра Резека, вислала віденьска (мало що не зовсїм нїмецка) академія наук проф. Яґіча, прибули представителї иньших академій наук, унїверситетів і наукових товариств, явили ся і представителї всїх народностий славяньских, щоби віддати честь великанови науки і будителеви ческого народа. Сей факт стає певним доказом, що так зрозуміли се сьвяткованє всї згадані чинники, а не як би якусь полїтичну демонстрацию (в сїм останнім розуміню представило ся се сьвяткованє лише шовіністичним нїмецким обструкцийним і мадярским часописям).

Очима сих тевтоньских і мадярских шовіністів споглянула на сьвяткованє Паляцкого також і ґрупа народовців, котрих імена ми подали вже давнїйше. Своєю телеґрамою звертають ся они не до представителїв ческих наукових институций і пражскої ради міскої, що їх запрошували, а до теперішного полїтичного сторонництва ческого народу в радї державній (себ то ческого клюбу), що не мало участи анї в ініциятиві, анї в проґрамі, анї в запросинах на се сьвяткованє і підносить справу галицких виборів. Є се вельми характеристично, що наші проводирі поза виборами і сьвіта Божого не бачать, що все оцїнюють і осуджують із становища виборів, на все глядять скрізь прізму виборів. Ся односторонність до того ступня їх запаморочила, що они не в силї предметово і спокійно оцїнити яку небудь роботу, яке небудь змаганє і задля того також сьвяткованє Паляцкого в їх короткозорости і рутеньскім вузкоглядстві видало ся полїтичною манїфестациєю в користь ческого клюбу.

Таким зрозумінєм, такою оцїнкою сьвяткованя Паляцкого виявила ґрупа народовских протестантів своє шовіністичне засліпленє, свою малокультурність і неспосібність відріжнити наукові і загальнолюдскі справи від справ полїтичних і партийних.

Сим протестом осоромила ся ґрупа народовских протестантів не лише перед представителями наукових ческих институций, що запрошували на се сьвяткованє руско-народні товариства та институциї, але й перед представителями ческого і иньших славяньских народів. Се тим більше соромно, що окрім відомих консолїдацийних акробатів і еквілїбристів на сїм протестї найшли ся два-три імена поважних людий що попали в консолїдацийне замотиличенє.

Під конець сего славного протесту застерігає собі ґрупа народовских консолїдацийників виключний монополь промавляти іменем руского народа, бо після їх розуміня крім них нїхто не сьміє мати права до сего. Хто-ж то є ті люди, що собі застерігають сей монополь, що собі присвоюють право давати дозвіл і уповажненє иньшим промавляти іменем Русинів чи українсько-руского народа? Передовсїм се п. Белей, що штуку полїтичної еквілїбристики довів в »Дѣлѣ« до повної досконалости і раз доказує, що на з'їздї в Празї не повинно бракнути і Русинів а зараз відтак протестує проти сему! Дальше п. Др. Савчак, що підписав привітну телеґраму Видїлу краєвого, а відтак тою самою (а може бути, що лївою рукою) протест консолїдацийників, а по всїм тім яко руский мінїстер виїхав на Міцкевичівске торжество до Кракова! Відтак п. Романчук, що не хотїв приняти протесту львівсвої українсько-руской молодїжи, а допустив москвофіла Сьокала яко речника всеї руской молодїжи, яко речника руских народних ідеалів і традиций! Опісля Др. Франко, що відбував всякі консолїдацийні збори і наради, писав меморандум для консолїдацийників, а відтак в Академічній Громадї зсолїдаризував ся з крівавими жертвами консолїдациї! Дальше п. Гриць Гарматїй, котрого товариші стали жертвами консолїдацийних палочників на вічу аранжованім батьком консолїдациї, що не хотїв приняти протесту українсько-руской молодїжи а не спинив своїми союзниками заараняованої биятики. Також і о. Стефанович, що наклонював »новокурсників«, не допускати кацапів на нїякі становища єрархічні, а другу руку подавав тим-

---

1

Анї на ступінь.

Оповіданє Елїзи Оржешко.

З мови польскої переложив О. Я. Конїсский.

(Переклад присьвячую Вп. Ользї Барвіньскій)

От сюди на село вони з міста приїхали учора лишень — і не встигли ще налюбувати з блакітного неба, з зелені, з тиши, що радували їм очи, покривши хвилею забутку турботи та смутки. Вони були не з тих людий, про яких місто раз-у-раз засьвічує ілюмінацию і вічно витинає вальса; вони належали до тих, котрим краплястий піт з працї покриває чоло, а в грудях давить туга поривання до сфер висших, чистїйших нїж ті кришталеві шибки височезних палат. В палатах вони не жили, а коли часом і маріли про розкоши, так лишень про такі, серед яких тепер отсе перебували. З поміж них дехто вже досить напив ся дуже гіркого житя, а дехто ледві же на піднебінню почував солодкий смак житя, одначе, коли вчера з горлом і з ушами повними міскої куряви та галасу, вони посїдали на зрошеній траві під наметом, гаптованим зорями, так усї довго сидїли нїмо, а потім шепотом, який часом буває більш за крик, промовили:

»Земле наша! гарна ти, дорога, солодка!«

Так промовляючи вони мали на думцї не тільки той шматок, на якому відпочивало їх тїло, але й усе те, що земля — своїма силами та соками надїляє життям, усе що росте з неї, що по нїй ходить, що над нею сьвітить, лїтає і сьпіває; що в нїй глубоко спочиває, спить, одначе-ж зітхає і споминає. Сидячи на зрошеній траві під зорями, вони пили дух рослин, який вечер червня подавав їм в келихах чистих наче роса та; пили вони аж доки не проняли їх радощі і надїя, оті чудові чарівницї, на лонї у котрих, ті що були змучені життєм, відпочивали; а ті що розпочинали лишень життя — заходили ся маріти про боротьбу, про побіду, про славу. А що до дїтий; бо була тут і дїтвора, так сьмішки і щебетаня їх були такі веселі, що йванівські жуки, почувши їх, раптом усї разом прокинули ся і розсипали по глотах силу силенну ясних іскор; а хрущі, перелїтаючи з лип на берести, з берестів на клени, товстим, але ласкавим голосом гули:

»Здорові були, дїточки! як ся маєте? гуляйте отут собі на здоровє, де і нам так любо минає час«.

Отак воно було учора. Сегоднї під вечір гомонливий гуркот прибіг зі взгіря і скупив ся на взлїсї вільхового гайку, що стяв серед луки, наче серед озера з розтоплених диямантів. Розлога лука скидала ся на озеро з розтоплених самоцьвітів, дякуючи довгенястому проміню вечерового сонця, що пишно пливучи на захід, обливало мягким блеском траву і квітки. Росли тут прості, звичайні придорожники, розхідники, конячина, горицьвіт, журавлиний горох, кротівник і сила инчої дрібної рослини зьвіздчаної, зубчаної, перовидої, а понад ними буяла бронзова пухковида метлиця та срібний пух сосонок, що вже повідцьвітали, водянка розпустила каймки білого саєту; в загалї квітки схиляли до землї сувертки жовтих та сьнїжно-білих коронок. У вільшини, облямованої коло пнів лїщиною і папоротями, котрі в гаєвому примрацї зеленїли буцїм ті смараґди, сонце позолотило цївки, а по вітках її було повно птаства; воно щебетало на перебій: щигли сьпівали, воробцї, чижики і трясогузки цьвірінькали, іволги свистїли, чечітки від палкого цьвірінькання аж задихали ся, часом обзивали ся голуби глухим туркотаннєм, часом і запізнїлий соловейко пускав в повітря голосну трелю і замовкав; тодї з триюмфом обзирала ся зазуля, тужливий гук і жартовливий сьміх лунали з одного краю луки до другого, де починав ся широкий, золотий лан під житом темно покропкований вербами, грушами та дикими кущами.

Дїтвора відбігши геть, попадала на траву, на тому місцї, котре так густо заросло незабудьками, що здавало ся нїбито шматок неба упав на землю. Підлїтки, з підростками між котрими білїло волосє старої жінки і старійшого ще за неї дїдуся посїдали і полягали на паху-

же кацапам до союза. Крім тих і п. Нагірний, що з підмогою поліциї силкував ся заволодіти »Руским Соколом«, котрий не хотів консолідувати ся з москвофілами, на останку і п. В. Шухевич, що був до недавна горячим пропаґатором чехофільства між Русинами і памятної поїздки до Чех в 1891 р., відтак славив Дра Окуневского яко взорець руского політика достойний наслідованя, опісля виступав проти Маркова з інскрипциями на хресті, розкидав літоґрафовані протести против москвофілів в »Рускім Соколі« а на останку причалив в консолідацийній пристани з »мужами довірія« Ванічка et comp.! І сї панове, приманивши до себе два-три імена поважні посувають ся до того, що собі застерігають монополь говорити іменем українсько-руского народа!! Сего вже за багато! Поки не обмиєтесь з консолідацийної нечисти з ренеґатами українсько-руского народа, поки не вернете до народних основ, не маєте права відмавляти кому небудь говорити іменем того народа, бо кермуєтесь у всїх своїх спонуканях лише шовінїзмом і завистию, репрезентуєте вузкоглядне рутеньство, а не українсько-руску народну ідею!

Зажаленє тов. »Днїстер« по причинї непошанованя прав руского язика і письма.

(Конець.)

Дальше залеґалїзували в польскім язицї рускі підписи: 4) Ц. к. суд повітовий в Підволочисках залеґалїзував підписи по польски на скриптах довжних: Іоана Соловского з Оріховця, Михайла Дацкова з Мислови, Павла Глиньского з Староміщини, Конона Риґи з Іванівки, Андрея Іщука з Староміщини, Захара Сарматюка з Оріховця, Панька Костїва з Оріховця, Юрка Ткачика з Іванівки, Стефана Андрушкова з Староміщини; — так само ц. к. суд повітовий в Сокали підписи: Татиянни Новосад II-о Криштоф з Ульвівка, Панька Шеремети з Копитова, Стефана Макогона з Лещатова, Андрея Гуменчука з Бобятина; — 6) так само ц. к. суд повітовий в Городку залеґалїзував по польски підписи: Гринька Кутного з Браткович, Андрея Ланового з Родатич, Шимона Мадея з Черлян, Івана Яньова з Добрян; — 7) ц. к. суд повітовий в Збаражи підписи: Михайла Крука з Стриївки, Гриця Антоника з Шил, Федька Москалюка з Шил; — 8) ц. к. суд повітовий в Миколаєві: Василя Добушовского з Миколаєва, Марка Стохнїя vel Данчевского з Черниці, Василя Більского з Черниці; — 9) ц. к. суд повітовий в Борщеві Теодора Жаровского з Озерян, Теодора Анастазиєвского з Скали; — 10) ц. к. суд повітовий в Щирци, Николи Кояна з Дмитря, Михайла Яцкевича з Коросна; — 11) ц. к. суд повітовий в Копичинцях: Василя Байрака з Гадинковець, Стефана Самборского з Копичинець; — 12) ц. к. суд повітовий в Гвіздци: Дмитра Щука з Фатовець, Івана Гуцуляка з Фатовець; — 13) ц. к. суд повітовий в Угнові, Филемона Осмяловского з Карова, Демка Кулинича з Карова; — 14) ц. к, суд повітовий в Олеську: Николи Комаряньского з Білого каменя, Захария Баслядиньского з Білого каменя; 15) ц. к. суд повітовий в Радимнї, Костя Ганаса з Тухлі; 16) ц. к. суд повітовий в Старім містї, Стефана Сендака з Нанчілки великої; — 17) ц, к. суд повітовий в Яворові: Івана Шкреметки з Ляшок; — 18) ц. к. суд повітовий в Делятинї, Олекси Ковалюка з Заріча: III. На поданє о інтабуляцию в мові рускій і письмом уділив нам ц. к. суд повітовий в Новім селї ухвалу польскими буквами в трех случаях: до ч. 272 з 22 сїчня 1897, до ч. 1796|97 з 3. мая 1897, до ч. 1065/97 з 17. цьвітня 1897 а ц. к. суд повітовий в Дрогобичи віддїл IV. на наш позов в язицї рускім уділив резолюцию до ч. С. IV. 158/98 з 2. мая 1898 по польски і польским письмом

Наколи непошанованє прав язика і письма руского трафляє ся так часто в письмах і актах, котрі ц. к. суди уділяють сторонам, тим більше мусимо припускати, а навіть майже на певно можемо твердити, що самі вписи до книг грунтових не виконують ц. к. суди в язицї рускім без взгляду на те, що поданє інтабуляцийне внесено по руски. Твердимо се передовсїм о всїх тих ц. к. судах, котрих незаконне поступованє уже висше під I. II. і III. виказалисьмо — а крім того припускати се мусимо навіть о таких судах, котрі в прочім само рішенє і клявзулю табулярну або клявзулю удостовірень видали правильно по руски, бо коли потребувалисьмо случайно до поступованя судового 2-ох скриптів табулярних вик. пп. ч. 70, кн. гр. гром. кат. Лисенич і ч. 89. кн. гр. гром. кат. Толщів з ц. к. суду повітового в Винниках, котрі в прилозї долучаємо, переконалисьмо ся, що впис права заставу для суми позичкової 600 кор. з пн. в поз. 14. вик. пп. ч. 70. і суми позичкової 400 кор. в поз. 1. карти С. вик. пп. ч. 89. доконаний є по польски, хотяй дотичні рішеня інтабуляцийні ч. 8499 і 7922 видав ц. к. суд повітовий в Винниках по руски і повинен був також впис в книзї грунтовій передприняти по руски. З тих причин вносимо перед Високу Президию зажаленє на дотичні ц. к. суди повітові і просимо: Висока Президия зволить ласкаво дотичні ц. к. суди повітові resp. провинивших урядників за те потягнути до одвічальности і зарядити, щоби подібне нарушенє прав язика і письма руского раз на все устало і пригадати підчиненим ц. к. судам обовязуючі приписи і постанови що до уживаня рускої мови і письма — бо нарід руский має право сподївати ся і жадати, щоби ц. к. суди, котрі стоять на сторожи законів і справедливости в державі пильно берегли прав признаних для народности і язика руского яко найдорозшого кождому Русинови скарбу і права конституцийного.

Товариство взаїмного кредиту »Днїстер« стоваришенє зар. з обмеженою порукою.

Вісти полїтичні.

Квотові депутациї розійшли ся не довівши дїла до кінця. Угорска депутация предложила на основі своїх рахунків висоту квоти 32 і 68. Австрийска депутация приняла се до відомости і зажадала, щоби дальші наради над квотою відложити до осени.

На днях покінчать ся вибори до нїмецкого райхстаґу. Результат наконечний буде імовірно такий, що католицкий центр буде найсильнїйшим сторонництвом, числячим 102 голосів. Другим сильним сторонництвом будуть социяльні демократи (до 50 голосів). Потерпіли при виборах найбільше антисеміти, відтак вольнодумцї, Поляки познаньскі втратили доси при виборах три мандати.

Так як скоро удалось сенаторови Пейтралеви зложити кабінет, так скоро розлетїв ся сей кабінет задля внутрішної незгоди. Президент републики Фор покликав проте Бріссона до зложеня нового кабінету, котрий би мав оперти ся на сторонництва радикальних, котрі однакож в палатї не представляють абсолютної більшости.

В Італїї панує ще заєдно кріза. Рудінього становище вельми захитане, але він хоче уступити.

Ситуация в Іспанїї погіршилась дуже по паденю Манїллї. Саґастї не лишив ся иньший вихід як закрити парлямент на необмежений час. Надїють ся, що королева згодить ся на диктатуру.

Новинки.

— **Розрухи в західній Галичинї** не устають. В ночи з 26. на 27. с. м. знищено коршму в Клєчанах під Новим Санчом. З Бохнї доносять, що в селї Роздїлї кинули ся хлопи на жидівскі доми і уступили доперва під напором війска. В Конюшеві під Грибовом розбито коршму і покрадено всї напої. З Нового Санча телеґрафують 27. вечером, що розрухи настали в Кростенку, Яворску, в Мушинї під Криницею. Намістник поручив зарядити ще більше число війска. Мимо відозви посадника в Новім Санчи, заповідаючої, що в разї розрухів будуть примінені найострійші средства войскові, таки вечером стали громадити ся на ринку товпи робітників, котрі доперва порозганяла кавалерия. Вчера рано приїхав тут намістник і староста Вячеслав Залєский зі Львова.

— **Торжество Міцкевича в Кракові**. Вчера відбув ся пир пращальний в Кракові в честь гостий, що прибули на відкритє памятника Міц-

---

чій постелї під вільхами. Тодї, наче з під плаща матері руки, простягла ся з землї принадлива сила і пригорнула їх в обійми. Вони почули себе спаяними з землею, що всякий плід звязує з лоном батьків і якого розбити не спроможе жаден штучний обух, бо той цемент виробила природа в своїй безсмертній робітнї. Разом з таким почуттєм, з околишних річий сьвіжих та чистих, в серця їм налило ся такої сьвіжости та чистоти, що вони почули себе неначе знову поставали дїтьми: на души їм стало так легко, наче вони нїколи не прогрішили, нїколи не зазнавали болю, нїколи не дивили ся на злочиньства і скорботи людий. Мати-земля, знявши у них з плечий важку ношу життя, нишком промовляла: відпочиньте! Бурхливе та каламутне озеро споминок перелило ся з серця їх в море природи! Души, котрі вже вяли, спочили хоч не довгим, але суцїльним забутком про все, що злочинне, болюче і марне. Такі хвилини не знищують людских злочиньств, не вигоюють болячок, але на довго стають чоловіковя сторожами від лиходїйних вчинків, лїкарями від скорбот. Отсї люди так богацько міркували, що коли порвала ся та нитка, що в мозку у них так працевито снувала ся, так мозок їх спізнав раювання відпочинку. Ті силенні потреби тїла і духа, що приневолюють міркувати, тужити, догождати, полетїли геть в далечину недосяжну; тим то тїла і души нїчого більш не бажали опріч відпочивати, дивити ся, слухати і почувати; та почуваючи дякувати Богови, що Він сотворив красу, невинність і тишу, дякувати землї, що вона стала слухняною зброєю Бога.

— Я буцїм учора на сьвіт народив ся! — озвав ся сивий дїдусь.

— А я, промавляв молодший за його, колиб не соромно було, гайсав би по луцї з дїтьми наче дитина.

— Не сором ся і гайсай, тільки колиб по дорозї не зачепив ся за яке дерево та не вивернув його з коріннєм, — промовила сьміючись одна молодиця.

Дївчата наввипередки складували пучки з квіток і плели вінки, а хлопцї перегукувались; гукання їх лунало в гаю то жартовливим, то журливим голосом. Сивоголова молодиця розповідала про фіґлї та пустоти за свого віку дитинного, а внуки її з галасом лїтали наввипередки з краю до краю луки. Хлопчик, підбігаючи до батька, ростопірив руки на зустріч розтопірених батьківских рук; а дївчатка дощем незабудьків обсипали неню.

Зараз слїдом за ними озвав ся дитячий голосок дзвінкий та веселий.

— Панове! чи не купити суниць?

Озирнули ся, бачать: біля кущів папороти між вільхами стоїть стрійний хупавий хлопець в сивій свитцї, твар його рожева, на голові ясне густе волосє, сорочка застягнена червоною стрічкою; в смаглій, спущеній руцї у його блискучий поливаний глек, повний суниць. З виду хлопцеви було лїт тринадцять. Великі карі очи його цїкаво і сьміливо перебігали по тварях людий, що були округ його. Дзвінкий веселий голос озвав ся в друге:

— Панове! суницї! може купите суниць?

Ба! мужича дитина! От сего то тільки їм і бракувало. До старійших зараз прилетїло на память чимало дечого і вони почули в собі те тремтїння споріднення, що єднає в одній соняшній системі зорю до зорі, а на ниві колос до колоса. Инчі причини викликали радість у дїтий; але й малі й старі однаковісенько зрадїли хлопцеви з суницями.

Червоне сонце вже на половину закотило ся за край золотого лану. Усї вони повставали і рушили до господи. Рушили вони тиском і якось так незвичайно, як досї не ходили. Просто таки »незвичайно«, бо збиваючись до гурту, одно одного пхало, одно одному чепляло ся на шию. Найменшеньке дївча бабуся несла на руках, а старійші хлопцї трохи що не несли на руках тата. В отсему тиску людий ріжного віку, з ріжними движками, в ріжноманїтних убранях раз-по-раз то показувала ся то зникала свитка мужичої дитини. В хаосї запитань, приміток, реготу, підскоків видавав ся дзвінкий, срібний гомонливий голос хлопця — селюка.

(Дальше буде.)

кевича. До стола засїло коло 200 осіб. За обідом понесли ся патріотичні тоасти. В честь міских рад м. Львова і Праги тоастував п. Ротер. Відповідали місто-посадник Праги Ерб і львівский радний Ґетріц. На поводженє Галичини тоастував Спасович з Петербурга. Чех Чарногорский говорив на тему »Ne dajme se«. Відтак забирали ще голос иньші гості. Президент Фрідляйн сказав хорошу річ в честь творців польско-ческого союза, неприсутних Франтїшка Смольки і Тонера. По полудни вчера урядило місто принятє в честь селян і принимало їх бенкетом в міскім парку. Вечером відбула ся ілюмінация міста, а в театрі представленє »Dziad-ів« Міцкевича, де в антрактах відограла музика патріотичні пісни польскі. Найвизначнїйшою точкою урочисти був пир літератів в Саскім готели, та на жаль дійшло тут до немилого діссонансу між польскими Соколами а Москалями. Спасович вніс тоаст в честь »братів Москалів« на руки проф. Бранта з Москви. Проф. Брант відчитав по польски тоаст, в котрім згадав, що Міцкевич бажав братерства Славян влучаючи в се і Росию, але сьвятого слова »цар« уживав на вигнаню яко синонїм тирана. Тут настало в сали заворушенє і свисти, а Соколи вийшли з салї. Брант звернув увагу на нетактовне поведенє Соколів. У відповід проф. Брантови сказав пос. Соколовский: »Слова словами, а ми по сердечних словах чекаємо сердечних дїл«. Брант і Спасович вийшли з салї. — Не меньшим скандалом є і ся обставина, що якась злобна рука постягала всї шарфи з памятника Міцкевича так, що не полишилось по них і слїду.

Памятник Міцкевича представляє стать о благородних чертах і повну гармонії. Цїлість випала сим разом дуже щасливо. Міцкевич представляє ся в силї віку. Постава єго повна гідности, в правій руцї держить книжку, а лївою при грудях придержує збирки (фалди) плаща подібного до тоги. Голова похилена трохи в дїл і робить вражінє глубокої задуми. Робота памятника є обдумана і виконана на подальший ефект, зблизька поверхня є рапава а кути і береги грубо і сильно зазначені. Ґрупа »Наука« складає ся з сидячого старця бородатого, о думаючім виразї лиця, в ідеальній драперії, котрий держить хлопя на колїнах і учить єго. Хлопя стоїть а вслухавшись в науку старця тулить ся до него, мов дитя до вітця. Иньші групи представляють »Поезию«, »Любов вітчини« і »Славу«. — Публика вчера до пізного вечера оглядала памятник і була дуже з него вдоволена.

— **Безбережна нікчемність »Дїла«**. Брудна душа і брудні руки консолїдациї виявились не лише в часї виборчої »акциї« перед вибором з Тернополя-Скалата-Збаража, особливож в звісній статї »Дїла«, в якій огидив ся п. Франко, а висувала ся обережно радикально- »угодова« кандидатура п. Будзиновского! По виборі появила ся в »Дїлї« нова статя, де виказує ся нїби кілько то стратив п. Франко при виборі — неприлучившись до консолїдациї. І так ліквідує благородний автор сеї статиї всї при попереднім виборі (1897) »украдені« голоси на рахунок консолїдациї і кличе з одушевленєм: ото кілько то було попередно за Шміґером, а тепер за Франком о кілько меньше! Розумієсь, благородному »Дїлу« видаєсь непохитною правдою, що 1897-ого голоси крадено, а тепер вже нї одного не украдено! Бо так єму числити треба ad majorem gloriam консолїдациї. Ба, а звідки то »Дїло« знає, що річ не має ся як раз відворотно? А може то п. Франкови вкрадено ще й більше, як Шміґерови? Сяк чи так, а статя »Дїла« є в кождім разї низкою нікчемностию. Факт фактом, що офіциялько мав Франко тепер півтора рази більше голосів, як попередно п. Шміґер, хоч так тодї як і тепер ходили і ходять поголоски про деякі чи крадені чи здраджені голоси (ок. 30). Зістає фактом і се, що консолїдация при сїм виборі не може похвалитись нї одним голосом в свою користь, та що коли побачила свою безсильність полїзла рачки за кандидатом др. Гладишовским приймаючи добровільно ролю жандармів (нав ть в Збаражи не допустила консолїдация нї одного прихильника Франка до виборчої комісиї), та жебраючи лиш (факт), щоб др. Гладишовский не дуже приязнив ся з пос. Барвіньским.. І ще й при слїдуючім виборі (Сянік..) показались безсильність і безголовє консолїдациї, а особливо єї народовского хвоста. В сяніцкім окрузї поставили з V-ої курії свого кандидата москвофіли, а що москвофільска клїка має будь-що-будь єще вплив і силу, особливо в деяких частях провінциї, кандидат був духовеньству симпатичний, а иньші рускі сторонництва не ставили кандидатів, тож о. Калужняцкий прийшов до стислїйшого вибору і при помочи Стояловців міг був перейти. Та безголова консолїдация показалась на сей случай абсолютно неприготованою, що ствердили так »Дїло« як і »Галичанин«!! Гарно! Нї розуму — нї сили та впливу »любимців« народа не було і тут видно нї слїду!

— **Єще в справі консолїдацийного протесту против обходу Паляцкого**. Кажуть нам, що молодїж має до нас уразу за се, що ми безсторонно піднесли заслугу так п. Романчука, як і ще декого в справі згаданого протесту. Отже — дорога молодежи, будь справедлива! Адже мимо нїмецкої обструкциї, не то опозициї, вислала віденьска академія до Праги свого делеґата! Прибули й Москалї, кацапи вислали телеґрами без всяких застережень, — а наше Товариство імени Шевченка?! Не ховатись, та нїби ображатись було треба, і то за се ображатись, в чому Паляцкий нї трохи не повинен! Сеж.. не по людски. — Треба було виступити, мужно, щиро, по культурному, глядати зближеня й порозуміня, от що було треба!! Колиж бо то специяльно брати Українцї, як се загально відомо, чомусь то здавна дуже боять ся стрічи око в око з пп. Комаровими, Ламанскими і т. и. А тут власне належало і треба було з ними так трохи.. стрітитись. А ще поганїйше — лякатись консолїдациї та »Галичанина!...«

— **Недостача віри на Руси**. Сими днями сказав Вп. пос. о. Д. Танячкевич принагідно гарне, глубоко прочуте духовне слово, в котрім — вказавши сьвітлий примір твердої віри — зазначив, що горячо бажає всїм присутним такої самої твердої віри, бо лише в нїй запорука нашої будуччини. Ми надїємо ся, що присутні приймили сї слова одушевленого бесїдника горячо до серця, бо він вказав справдї відчувану у нас людьми доброї волї недостачу. Нещодавно читали ми, що звернені як раз против Віри й науки Церкви ґазетні статиї діждались посередної защити в інтерпеляциї внесеній в радї державній і підписаній на жаль, без належитої розваги, навіть одним з наших оо. духовних... а взглядно таки самим о. Танячкевичем.

— **Анї п. Будзиновский, анї др. Олїйник** не спростували доси нїгде поданих про них нами фактів. — Єсли се правда, що в Тернополи на 523 голоси п. Б. дістав 1 (один) голос (256 + 266 + 1 = 523), а сконсолїдований комітет видав на него 100 зр., то думаємо собі, що комітет сей голос солоно — переплатив.

— **Іспит зрілости** в II. (нїмецкій) ґімназиї у Львові відбув ся в днях від 20. до 24. с. м. під проводом проф. унїверситету д-ра Цьвікліньского. До іспиту засїло 24. публичних учеників і 2 екстернистів, а результат такий: іспит здало 21, між тими Русини Симеон Булик, Володимир Решетило і Євгений Могильницкий, а 5 репробовано на шість тижднїв.

— **Незручна операция**. Послїдними днями заговорили ґазети про операцию, якій ґр. Казимир Баденї мусїв піддати свою руку, пострілену минулої осени в поєдинку з послом Вольфом. Львівский оператор др. Зембіцкий отворив зашиту віденьскими лїкарями рану і найшов в нїй кусник сукна з рукава простріленого тодї сурдута. Що в операциях дїють ся нераз великі недбальства, се річ звісна. Памятний до нинї скандальний процес в Харкові по тій причинї, що лїкар, котрий робив на якійсь женщинї операцию цїсарского перетинаня, зашив єї потім в тїлї через неувагу ножички, уживані при тій операциї, наслїдком чого та женщина померла. Але щоби щось подібного могло стати так думним на себе віденьским лїкарям, се річ більше як дивна.

— **Досить вже тої бути вояцкої!** Минулої пятницї переходив коло IV. ґімназиї у Львові відділ жовнїрів під командою якогось кадета. Саме в тій хвили користаючи з павзи спішив один старший ученик домів на снїданє, а що не хотїв теряти часу на вижиданє, аж перейде цїлий відділ, перебіг помежи ряди машируючих вояків. То не подобало ся кадетови до сеї степени, що прискочив до ученика і обив єго по лици. Переляканий і завстиджений хлопець подав ся назад до шкільного будинку, але два товариші покривдженого, котрі були сьвідками сего випадку, поспішили за війском аж до касарнї над ставом Пелчиньским і там надармо домагали ся від кадета, щоби виявив своє імя і назвиско. Обурені ученики вернули до школи і оповіли цїлу подїю директорови, просячи, щоби вставив ся за побитим учеником. Директор донїс о тім Радї шкільній з жаданєм, щоби она зарядила дальші доходженя. То само зробив і отець знеславленого ученика, львівский адвокат і посол на Сойм краєвий. Тимчасом амбітний хлопець не могучи пережити дізнаної оби-ди і не чекаючи на результат доходженя вистрілив до себе в самоубийчім намірі. Рука виравдї завела, але куля мимо то поторощила молодцеви долїшну і часть горішної щоки, вчинивши єго в сей спосіб калїкою на цїле житє. Зазначити в кінци годить ся, що був то один з найпильнїйших і найлїпше вихованих учеників отже не міг нїчого такого зробити, що могло-б усправедливити поведенє кадета.

— **Скілько Чехи пють пива?** На технїчно-інжинєрскій виставі була вельми наглядно з'ображена продукция пива в Чехах. Один з провідників, що поясняв славяньским гостям ческу виставу, зазначив, що Чехи продукують річно около 10 мілїонів гектолїтрів пива (Пільзненьский бровар більше як 600.000, Сьміхівский більш як 400.000). З того вивозять Чехи около два мілїони, а около вісїм мілїонів випивають самі. Видно з сего, що Чехи добре живлять ся, але й працюють інтензивно і сеї працї видно на кождім кроцї наглядні докази.

— **Огнї**. Дня 21-го червня вибух огонь в Жиравцї коло Львова на обійстю жида Йони Рота і він з жінкою і дїтьми ледви виратував житє; Ротова, що послїдна утїкала з хати, сильно попекла ся. Жертвою огня впало шість загород з будинками господарскими. Шкода обезпечена а огонь, здаєсь, був підложений. Заряджено слїдство. — Дня 24-го в ночи вибух пожар в Косові, в самім ринку і майже за годину 30 загород з будинками стануло в огни. Завдяки ратункови урядників не впали жертвою огню суд і уряд податковий, котрим грозила велика небезпечність. Величаво виглядав горючий склад нафти. Огонь мабуть був підложений. Шкода до 80.000 зр. При гашеню дав ся чути великий недостаток приладів пожарних. — Дня 10-го червня вибух огонь в Миколаєві, повіта бобрецкого і знищив 6 селяньских господарств. Шкода убезпечена.

— **Статистика наглої смерти** в Австро-Угорщинї представляє ся в 1897 р. так: Случаїв наглої смерти було 2.235. З того припадає на пригодне ушкодженє тїла 1024, на самоубийства 1139 на убийства 68 на покаранє смертию 4 случаї. У містах було більше случаїв наглої смерти нїж по селах. Від року 1896, до 1897 зросло число наглих случаїв смерти о 7·2%.

— **Чоловік а жінка в Америцї**. Одна американьска часопись подає таке оповіщенє: »Згубила ся, утекла або вкрадена людина, котру я, в нерозважній хвили моєї самоти і женьскої слабости, взяла за чоловіка! З лиця він досить принадний, але слабого характеру, хоч може йти домів навіть в часї дощу, о скілько розумієсь яка хороша дївчина не жертвовуєсь єму з парасолем. Кличуть єго Дженом. В послїднім часї виділи єго в товаристві Юлїї Гарріс на проходї, як обнимав стан і виглядав на скінченого дурня. Хто того бідачиска зловить і приведе цїло до дому, щоби я могла єго за утечу порядно скартати, того запросить на чай — Генриєтта Сміт«.

— **Товариство галицких купцїв безрогами** з ограниченою порукою завязало ся у Львові. Інїциятарами товариства є тутешні промисловцї Пшибильский, Ст. Токарский і Ізраль Ґельман.

— **Еміґрация**. З повіту яворівского виеміґрувало послїдними тижднями висше тисяч людий, в части до Канади, в части до Румунії. Причиною еміґрациї є що раз більше зростаюча нужда, особливо по остатнім роцї неврожаю. Селяни і міщани тамошні ледви до Різдва виділи хлїб в дома, а від початку сего року всї загалом заставлялись у жидів і примирали з голоду.

— **Дрібні вісти**. Маршалок краєвий Станислав ґр. Баденї повернув вчера рано з краківского торжества до Львова і обняв урядованє. Поголоска про єго довшу відпустку оказалась безпідставною. — Панна Саломея Крушельницка має намір на св. Петра дати концерт в Чернівцях. — Ткацке товариство в Коросні »Пряха«, збанкротувало, оголосивши страти в сумі 100.000 зр., а в них бере участь і фонд краєвий, котрий в сесе передприємство вложив 50.000 зр. — В ріцї Днїстер виловлено 19-го мая с. р. тїло женщини, котра могла мати 20 до 30 лїт. Заряджене слїдство не могло доси потвердити тожсамости утопленої. — В Йорданові з банкротував жид Мойсей Еберштарк. — В Будапештї застрілив ся головний касиєр угорского банку для торговлї і промислу Франц Болясса. Доси провірено в касї 29.000 зр. — В Бремі арештовано почтового урядника Тота, котрий спроневірив в Будапештї 86.000 зр. Найдено при нїм ще більшу часть спроневірених гроший. — Підчас перегляду війск в Ілові (Deutsch-Eylau), коли комендеруючий ґен. Ляйце переглядав ряди, нечайно упав острий вистріл, котрий розбив

Табака ментолева, випробоване средство на катар. Дїлаючи знаменито десінфекцийно і холодячо, увільняє недужого дуже скоро від прикрої сеї долегливости.

Цїна коробки 25 кр.

15

Головний склад в аптицї

161 169—?

Жигм. Рукера

під „Срібним Орлом“ у Львові.

ґенералови Рабови горішну часть шапки і убив на місци одного їздця. Заряджено слїдство.

Телеґрами.

Відень, 28. червня. Ґр. Тун яко мінїстер внутрішних справ розпорядив в порозумію з мінїстром справедливости Рубером на основі §. 430 карного закона безпроволочні суди для полїтичних округів Лїманова і Новий Санч, а іменно що до злочину мордерства, рабунку і підпаленя враз в §. 85 обнятим злочином публичного насильства. Ухвала запала на вчерашнім засїданю кабінету.

Відень, 28. червня. Цїсар санкціонував ухвалу галицкого сойму, котрою змінено арт. 40. закона з 1. сїчня 1889 р. о правних відносинах стану учительского народних шкіл.

Відень, 28. червня. Wiener Ztg. оповіщує цїсарске розпорядженє з 25. червня, котрим установлено буджетову провізорию на другий піврік на основі §. 14.

Відень, 28. червня. Квотові депутациї розїхали ся без результату. Внутрішне положенє не поправляє ся. Про наміреві угодові конференциї ческо-нїмецкі не чувати. Імовірно не збере ся парлямент вже для ухвал мериторичних, а скличе єго ґр. Тун лише для ухваленя ювилейної дреси, почім можливе розвязанє.

Відень, 28. червня. Після N. fr. Presse не приняли маршалок краєвий кн. Лобковіц і комендеруючий міста Праги візит Комарова. Лише намістник Куденгове приняв Комарова, Андріонїкова і росийского радника Вацлїка. Розмова вела ся по чески, а предметом розговору мали бути дружні відносини Австриї до Росиї.

Відень. 28. черня. Депутация скарбової сторожи предложила мінїстрови Кайцлеви просьбу о получшенє плат.

Відень, 28. червня. Після »Politik-и« не втратив ще ґр. Тун надії на угодові конференциї. На днях пересправляє він з деякими провідниками сторонництв. Переговори ті будуть продовжатись і в текучім тижни. Однакож нема надії на успіх, позаяк Нїмцї стоять при своїм жаданю, щоби перед мериторичними переговорами правительство відкликало язикові розпорядженя. Нїмцї беруть торжества Паляцкого за претекст до необісланя конференций. Деякі дневники віденьскі ударяють притім на Банфіого і дорікають єму, будьто він конспірував з Баденїм проти Нїмцїв.

Градець, 28. червня. На днях прийшло тут опять до малих ексцесів межи жовнїрами а цивілїстами.

Берлин, 28. червня. Петербурский дописуватель до Local Anzeiger-а доносить, що в росийскім мінїстерстві заграничних справ панує велике негодованє по причинї виступів Комарова в Празї. Мінїстерство похваляє ту остру відправу, яку дав Комарови Fremdenblatt. Чудують ся також в Петербурзї, що Австрия могла так чемно обійти ся з сим провокатором. В Росиї зовсїм инакше трактовано би такого добродїя.

Париж, 28. червня. Бріссон приняв ся задачі зложити новий кабінет. Парлямент буде скликаний імовірно в суботу.

Мадрид, 28. червня. Правительство наміряє узброїти всї купецкі кораблї. В Кадиксї устроїли жителї демонстрацию перед англїйским консулятом.

Петербурґ, 28. червня. Місто Рязань згоріло через половину. Шкоди виносять кілька мілїонів.

Льондон, 28. червня. Ескадра адмірала Камария удала ся через суеский канал на Филипини. Частина сеї ескадри відлучилась і мабуть попливе до Антиль.

Новий Йорк, 28. червня. З під Сантхаґо доносять, що війска американьскі посувають ся вперед і заняли місто Альварез. З Н. Йорку вирушили нові сили воєнні на Кубу. Говорять тут також о тім, що командор Ветсон лагодить воєнну ескадру, щоби вирушити на побережа Іспанії. Ґен. Шафтер перенїс свою головну кватиру з Баікірі до Юраґви. В загалї приготовляють Американцї поспішно все, щоби небавом ударити на Сантхаґо.

Сан Франческо, 28. червня. Звідси вирушила трета висилка помічних війск (4.000) на Филипини.

Рік заснованя 1892.

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

„ДНЄСТЕРЪ“

Перше і одиноке руске Товариство асекурацийне, припоручене Всч. Духовеньству і всїм вірним Впреосв. Митроп. і Преосв. Еп. **Ординариятам** всїх **трех** епархій, обезпечає будинки, урядженє домашне, скот, господарскі знаряди, збіже в зернї і соломі, сїно в стогах і будинках **против шкід огневих.**

»Днєстер« вступив в 6-тий рік своєї дїяльности з **збільшеними** фондами ґваранцийними, котрих стан з днем 31-го грудня 1897 виносить:

Фонд резервовий	73.874 зр. 47 кр.	176.143 зр. 87 кр.
Резерва премій	52.269 „ 40 „	
Фонд основний	50.000 „ — „	

Виплачені **шкоди** до кінця 1897 року 430.100 зр. 42 кр. Тарифи »Днєстра« дуже умірковані, услівя обезпечень користні, а шкоди лїквідують ся безпроволочно. **Полїси** »Днєстра« приймає **Банк краєвий при пожичках** гіпотечних.

На житє можна обезпечатись **через »Днєстеръ« в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові**, котре дає найкористнїйші услівя, представляє своїми фондами найбільшу ґваранцию і видає полїси і квіти в рускім язицї.

Товариство взаїмного кредиту »Днєстеръ«, стоваришенє з обмеженою порукою, удїляє **пожички** *за оплатою 5½% і 1% додатку на кошта адмінїстрацийні* за інтабуляцию або порукою двох відповідних ручителїв, до сплати в ратах на 3 до 10 лїт і приймає вкладки до опроцентованя від **членів** і **третих осіб** по **4½%**. Удїл членьский виносить 25 зр., вписове 1 зр. Членом бути і пожичку дістати може тілько член обезпечений в »Днєстрѣ«. Інформациї удїляє Дирекция листовно.

Зголошеня о удїленє аґенций в окрестностях **і де нема** близько аґентів »Днєстра«, **приймає ся.**

Інформациї і посередництво до заключеня **обезпечень житєвих** в найкористнїйших комбінациях.

Пожички для членів Тов. взаїм. обезп. і взаїм. кред. »Днєстер« на 5½% і 1% додатку на кошта адм.

Львів, ринок ч. 10. (дім »Просьвіти«).

Ґорсети, рукавички, шельки підвязки, бандажи всїх систем

поручає

Г. ҐАЛЯНТОВСКИЙ

У ЛЬВОВІ,

площа Бернардиньска ч. 3.

141—9-40

Адольф Кампель

Львів, Ринок ч. 39.

виключне заступництво на Львів Австрийского товариства акцийного фабрики Портлянд-цементу в Щаковій.

Продає дешевше нїж всюди

портлянд цемент, вапно скалисте і гидравлїчне, вироби цементові і штайнґутові, огнетревалу папу дахову, асфальтові плити ізоляцийні, дестильовану смолу вуглеву, карболїнеум, як також взагалї всякі **материяли будівляні** — заручуючи за їх доброту.

Предприємство робіт бетонових і критя дахів дахівкою, лупком і папою огнетревалою по цїнах умірених. — Телефон нр. 460.

207 5—5

Ц. к. упр. гал. акц.

Банк Гіпотечний

переніс з

КОНТОРУ ВИМІНИ

і

Відділ депозитовий

котрих бюра містили ся до тепер в мезанинї власного будинку до **льокалю фронтового в партері.**

Відділ депозитовий

принимає вклади і виплачує завдатки на рахунок біжучий, принимає до переховання папери вартістні і дає на них завдатки.

Крім того впроваджено подібно як в інституциях заграничних т. зв.

Депозити сховкові (Safe Deposits)

За оплатою 25 до 35 кр. а. в. річно, депозитар дістає в сталевій касї панцирній сховок до виключного ужитку і під власним ключем, де **безпечно і дискретно** переховувати може своє майно або важні документи.

Під тим взглядом поробив Банк гіпотечний як найдогіднїйші зарядженя.

Приписи дотично того рода депозитів одержати можна безплатно у відділї депозитовім.

Вже появила ся з друку

РУСКА КУХАРКА

або

Школа вареня по руски

містить 41 знаменитих зуп.

Всї печенї, які тілько можливі: Волові, баранячі вепрові і т. д.

Байцованє шинок, робленє знаменитих кишок і ковбас і т. п.

Мучні і яєчні страви

Блини — Пизи і т. п.

Знамениті рускі пироги печені з сиром, капустою і т. п.

Робленє вкусного набілу і т. п.

Цїна 70 кр.

По надісланю переказом **76 кр.** висилає франко Друкарня народова **Ст. Манєцкого і Спілка,** Львів. Готель Жоржа.

Дмитро Затурский

поручає свою

робітню обуви мужеской, жіночої і для дїтий

у Львові, улиця Коперника ч. 5.

Виріб тревалий і елеґантний. Цїни умірені. Замовленя з провінциї залагоджує відворотною почтою.

140 39—140

Видає й відповідає за редакцию: **Стефан Кульчицкий.**

З друкарнї В. А. Шийковского.